

EXPLOATERINGSKONTORET
TRAFIKKONTORET
STADSBYGGNADSKONTORET

2010-12-13
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR E2010-440-01522
DNR T2010-000-04015:1
DNR 2010-17355-00

Kontaktperson exploateringskontoret

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.s.lind@stockholm.se

Kontaktperson trafikkontoret

Hans Söderström
Stadsmiljö
Telefon: 08-508 261 23
hans.soderstrom@stockholm.se

Kontaktperson stadsbyggnadskontoret

Ulrika Egerö
Planavdelningen
Telefon: 08-508 267 99
ulrika.egero@stockholm.se

Till

Exploateringsnämnden

2011-01-20

Trafik- och renhållningsnämnden

2011-01-18

Stadsbyggnadsnämnden

2011-01-20

Snö – något att planera för! Motion (2010:18)

Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens remiss av motion (2010:18) av Ylva Wahlström (mp) besvaras med exploateringskontorets, trafikkontorets och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Förvaltningschef, Exploateringskontoret

Magdalena Bosson

Förvaltningschef, Trafikkontoret

Susanne Lindh

Förvaltningschef, Stadsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Motionen tar upp stadens planering och organisation för snöhantering. Motionären anser bl.a. att en plan behöver tas fram över var snön kan tas om hand på bästa sätt.

Kontoren erinrar om den utvärdering av förra vinterns snöhantering som gjorts tidigare i år, den fortsatta sjötippningsdispensen som lämnats av Naturvårdsverket och den inventering av möjliga landdepåer för snö som nyligen tagits fram under ledning av trafikkontoret.

Kontoren anser att motionens förslag om att fullmäktige ska besluta att ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, redan är tillgodosett genom dessa åtgärder.

Trafikkontoret och exploateringskontoret har också föreslagit ett fortsatt arbete för att ta fram mer långsiktiga lösningar och avser att följa utvecklingen internationellt för att om möjligt finna alternativa lösningar vad gäller stadens snöhantering.

Bakgrund

Remissbehandlingen

Kommunstyrelsen har remitterat föreliggande motion till exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna för Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmen samt stadsledningskontoret för yttrande senast den 31 januari 2011.

Ärendet

I motionen, som bifogas, anger Ylva Wahlström (mp) att under den snörika vintern hade staden inte beredskap att ta hand om all snö så även detta år dumpades stora mängder snö i Mälaren.

Motionären anser att en plan behöver tas fram över var snön kan tas om hand på bästa sätt.

Motionären föreslår att stadsfullmäktige beslutar

1. att ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs,
2. att återföra snöröjningsansvaret till stadsdelarna,
3. att utreda möjligheten för att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla.

Exploateringskontorets, trafikkontorets och stadsbyggnadskontorets synpunkter

Föreliggande motion från juni 2010 tar upp stadens planering och organisation för snöhantering. Trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, som avger gemensamt yttrande, vill innan motionens förslag kommenteras kort redogöra för vad som skett tidigare i år rörande stadens snöhantering.

Utvärdering av förra vinterns snöhantering och inventering av möjliga landdepåer för snö

I början av februari 2010, när snön låg djup över Stockholm, lämnade ledamöter i trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden skrivelser till nämnderna rörande stadens snöhantering. I skrivelserna efterfrågades platser för landdepåer för snö och en hållbar lösning av snöbortforslingen i staden. I slutet av februari 2010 lämnade Carin Jämtin (s) en skrivelse till kommunstyrelsen om snöhanteringen.

Trafikkontoret¹ och exploateringskontoret², som samverkade vid besvarandet av skrivelserna till nämnderna, föreslog att en ny stadsövergripande inventering genomförs för att få fram möjliga landdepåer för snö. Kontoren redovisade även den gångna vinterns snösituation, de miljörättsliga förutsättningarna, de utmaningar som drabbat alla berörda samt tidigare utredningar och beslut om snöhanteringen i Stockholm.

Trafikkontoret beskrev dessutom vinterväghållningens organisation och arbetsfördelning och då gällande handlingsplan för vinterväghållning. Trafikkontoret presenterade också en omfattande uppföljning och redovisning av vinterväghållningsinsatserna under vintern 2009-2010 samt lämnade förslag till förbättringar av stadens vinterväghållning.

Kontorens förslag godkändes av exploateringsnämnden den 20 maj 2010 och godkändes i huvudsak av trafik- och renhållningsnämnden den 14 juni 2010. Trafik- och renhållningsnämnden anförde därutöver följande.

Nämnden anser att kontorets redovisning sammanfattar bristerna i snöhanteringen och problematiken med bortforslingen av snö på ett bra sätt. Det är viktigt att berörda förvaltningar i staden och berörd myndighet och depar-

¹ Tj.utl. 2010-05-03

² Tj.utl. 2010-04-30

tement får redovisningen för kännedom så att respektive organ får ett samlat grepp om snöhanteringsproblematiken i Stockholm.

Fortsatt sjötippningsdispens

Trafikkontoret och exploateringskontoret har länge ansett att tippning av snö i vatten är den från miljö-, säkerhets-, framkomlighets- och ekonomisk synpunkt minst problematiska lösningen på stadens behov av snöbortforsling från framförallt innerstaden.

Av kontorens ovannämnda tjänsteutlåtanden framgick att Stockholm sedan 2003 i tre omgångar hade sökt och erhållit dispens av Naturvårdsverket för att tippa snö i fyra sjötippor belägna vid Värtan, Stadsgården, Blasieholmen samt Kungsholms-torg. Den dåvarande dispensen som tillät tippning av 600 000 m³ snö från innerstaden gällde till 1 maj 2010. Följaktligen fick snö från ytterstaden eller andra kommuner inte längre tippas på dessa ställen. För att Naturvårdsverkets mängdbegränsning inte skulle överskridas var det inte heller tillåtet för andra stockholmsaktörer än stadens snöröjningsentreprenörer att dumpa vid sjötipporna. Aktörer med ansvar för viktiga samhällsfunktioner kunde ansöka om tillstånd för att tippa snö från Stockholms innerstad inom ramen för trafikkontorets dispens.

Under de två vintrarna före 2009-2010 hade i princip ingen sjötippning skett eftersom den snö som fallit hade smält bort som regnvatten, varför dispensen inte hade behövt utnyttjas. Situationen vintern 2009-2010 var, som bekant, helt skild från föregående år. Som framgår av kontorens redovisningar beviljade därför Naturvårdsverket i december 2009 och i februari 2010 utökade sjötippningsdispenser.

I juni 2010 lämnade trafikkontoret en ny ansökan om dispens mot förbudet att dumpa avfall i Mälaren och Saltsjön. I denna ansökan ingick av Naturvårdsverket tidigare begärda miljöundersökningar samt en samlad bedömning av olika miljöaspekter på alternativa metoder för snöbortforsling. Anledningen till den nya ansökan om dispens var att tidigare utredningar tydligt visat att det inte finns något alternativ till sjötippning för att klara innerstadens behov av snöbortforsling när detta är nödvändigt av framkomlighetsskäl m.m.

Trafikkontoret informerade nämnden om ansökan i tjänsteutlåtande den 5 juli 2010. Kontoret konstaterade därvid att de miljöundersökningar som utförts av olika konsultföretag visar att snötippningen har försumbar och obetydlig påverkan på vattenkvaliteten och inte heller någon negativ påverkan på sedimenten i bottenområden där kontroller skett. Anmärkningsvärt och glädjande var enligt trafikkontoret att en tydlig och stor förbättring av bottenförhållandena har skett i

förhållande till tidigare undersökningar på de platser där jämförelse varit möjlig att göra.

Den miljöpåverkan som kan befaras är i stället enligt trafikkontoret de transporter som befaras öka dramatiskt om sjötippning inte längre tillåts. Den lagtolkning som tillämpas i Sverige innebär att miljömässigt sämre lösningar kan tvingas fram, samtidigt som standarden på vinterväghållningen allvarligt försämras.

Trafik- och renhållningsnämnden godkände trafikkontorets lägesrapport den 31 augusti 2010.

I oktober 2010 lämnade Naturvårdsverket ny dispens från förbudet mot dumpning av avfall i vatten. Dispensen, som dessförinnan hade tillstyrkts av miljö- och hälsoskyddsnämnden, gäller t.o.m. 1 maj 2013 och omfattar tippning av 800 000 m³ snö per säsong från främst innerstaden i hittillsvarande fyra sjötippor. Snö från ytterstaden får dumpas i vattnet endast då landtipparna är fullbelagda och då väsentliga samhällsintressen hotas.

I motiveringen konstateras att halterna som uppmätts i ytvatten och sediment visar låga värden och understiger aktuella miljökvalitetsnormer. Tippningen av snö från vinterväghållningen medför inte någon olägenhet för människors hälsa eller miljö. Liksom för tidigare dispenser ställs krav på olika kontroller av miljöpåverkan.

Landdepåinventeringen

I enlighet med nämndernas beslut har under hösten 2010, under trafikkontorets ledning, tjänstemän inom trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen genomfört en stadsövergripande inventering för att få fram möjliga landdepåer för snö. Även samtliga stadsdelsförvaltningar i ytterstaden har medverkat i arbetet.

Inventeringsresultatet presenteras för trafik- och renhållningsnämnden den 14 december 2010 och exploateringsnämnden den 20 januari 2011 med ett gemensamt tjänsteutlåtande från trafikkontoret och exploateringskontoret.

Kontoren konstaterar att de utredningar som utförts under årens lopp visar att snötippningen i sjötippor eller på land inte medför negativ miljöpåverkan. Samtliga gränsvärden och normer för risk för negativ miljöbelastning underskrids med stora marginaler. I stället är det de snötransporter som måste ske som utgör miljöbelastningen. Snöhanteringen skapar dock ett stadsbildsmässigt och estetiskt problem som måste hanteras på ett förnuftigt sätt.

Eftersom det inte finns några realistiska alternativ till att använda de befintliga närbelägna sjötipparna för att klara innerstadens behov av bortforsling av snö bör dessa användas även i fortsättningen. Utgångspunkten för inventeringsarbetet har varit att hitta ett antal platser i ytterstaden som är så lokaliserade att långa transporter kan undvikas. Platserna har bedömts och graderats utifrån ett antal aspekter.

Inventeringen visar att staden klarar de närmaste årens behov av landbaserade snöupplag för ytterstaden, men att det på några års sikt kommer att bli mycket problematiskt att klara snörika vintrar. Detta beroende på dels hur möjligheten att erhålla dispenser för tippningen i sjötippor utvecklar sig, dels stadens utveckling genom tätningen av ytterstaden. Om snö i ytterstaden även framgent måste deponeras på land innebär det allt större konflikter med framtida exploateringsambitioner och kan hindra stadens planerade tillväxt enligt Vision 2030. I fråga om möjligheten till sjötippning är det kontorens uppfattning att Sverige i likhet med övriga Europa ska undanta snö från avfallsbegreppet.

I tjänsteutlåtandet föreslås att kontoren bör ta fram fördjupat underlag som belyser hur markanvändningen på några års och även längre sikt kan kombineras med den nödvändiga beredskapen för att klara stadens funktioner under vinterförhållanden. Bl.a. föreslås att kontoren ska följa utvecklingen internationellt för att om möjligt finna alternativa lösningar.

Motionens förslag

Kontoren anser att motionens förslag om att fullmäktige ska besluta att ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, redan är tillgodosett genom de ovan beskrivna besluten och åtgärderna.

Trafik- och renhållningsnämnden har i dagsläget det samlade ansvaret för vinterväghållningen på det av staden förvaltade vägnätet och allmän platsmark. Stadsdelsnämnderna ansvarar för vinterväghållningen i nästan alla stadens parker. Kontoren anser att motionsförslaget att återföra snöröjningsansvaret till stadsdelarna är en fråga för stadens politiska organ att bedöma.

Trafikkontoret vill peka på att motionsförslaget att utreda möjligheten att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla, utreddes på ett omsorgsfullt sätt av trafikkontoret och Fortum i samband med den utredning om stadens snöhantering som genomfördes och remissbehandlades under 2006-2007. En fördjupad studie utfördes då av en gemensamt anlitad konsult. Då föreslagen snölagring i berggrum i Värtan var inte möjlig att genomföra på grund av aktuella bostadsplaner samt var inte ekonomiskt försvarbart.

Ekonomiska invändningar framkom även mot att utnyttja snön för fjärrkyla i Älvsjö, vilket var en plats där infrastruktur för energi fanns tillgänglig. Utredningen visade att snölagringen för fjärrkyla inte kunde förenas med önskemålen om alternativ markanvändning under sommaren. Villkoren från stadsdelsförvaltningen var att snön skulle vara borta senast under april.

Fortum ansåg för egen del att den infrastruktur för kyla i form av grundvatten och sjöväten som företaget använder som bas för fjärrkyla, var ett effektivare och säkrare sätt att tillhandahålla denna tjänst. Under förutsättning att staden svarade för alla kostnader för anläggningen med snökyla kunde bolaget tänka sig att driva anläggningen. Trafikkontoret bedömde att de platser som studerats skulle innebära längre transportvägar och en stor osäkerhet sådana vintrar när ingen snöbortforslig var nödvändig. Sammantaget ansåg kontoret att det inte fanns miljömässiga, ekonomiska eller tekniska argument som talade för att gå vidare med försöken att utnyttja snö för produktion av fjärrkyla.

Som framgått avser trafikkontoret och exploateringskontoret att följa utvecklingen internationellt för att om möjligt finna alternativa lösningar vad gäller stadens snöhantering.

Slut